

E?itimde Facebook Kullan?m Kayg?s? Ölçe?i (EFKK)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E?itimde Facebook Kullan?m Kayg?s? Ölçe?i (EFKK)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20721>

Özet

E?itimde Facebook Kullan?m Kayg?s? Ölçe?i (EFKK), ö?rencilerin sosyal a? platformu Facebook'u e?itim amaçlı? kullan?mlar? s?ras?nda ya?ad?klar? bili?sel, duygusal ve davran??sal kayg? düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle yüksekö?retim kurumlar?nda e?itim teknolojileri entegrasyonunun artt??? bir dönemde, ö?rencilerin bu tür araçlara yönelik olumsuz duygusal tepkilerini sistematik olarak de?erlendirmeyi hedefler. Ölçek Geli?tirme çal??mas?, 2016 y?l?nda Nazire Burçin Hamuto?lu ve Elif Pelin Y?ld?z tarafından gerçekte?tirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

E?itimde Facebook Kullan?m Kayg?s?, EFKK, Facebook, E?itim Teknolojileri, Sosyal A?lar, Kayg?, Ölçek Geli?tirme, Yüksekö?retim.

Yazarlar

Nazire Burçin Hamuto?lu, Elif Pelin Y?ld?z

Amaç

EFKK'nin temel amacı, yüksekö?retim ö?rencilerinin ö?renme ve ö?retme süreçlerinde Facebook gibi sosyal medya araçlar?n? kullan?rken deneyimledikleri öznel rahatsızlık ve gerginlik seviyesini belirlemektir. Bu ölçek, e?itimcilerin ve ara?t?rmacılar?n, ö?rencilerin dijital araçlara adaptasyon zorluklar?n? anlamalar?na ve bu kaygıyı azaltacak pedagojik stratejiler geli?tirmelerine zemin hazırlamaktadır. Ölçek, özellikle teknoloji destekli ö?renme ortamlar?nda kar??la??ılan psikolojik engellerin te?hisinde kritik bir rol oynamaktadır.

Yapı

E?itimde Facebook Kullan?m Kayg?s? Ölçe?i (EFKK), tek boyutlu veya çok boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur ve kullan?c?n?n e?itim ba?lam?nda Facebook ile etkile?ime girerken hissetti?i genel kaygı durumunu ölçer. Tipik olarak, bu tür teknoloji kayg?s? ölçekleri, kullan?c?n?n yeterlilik algısı, ba?arısızlık korkusu ve platformun karma??kl???na dair endişeler gibi alt boyutlar? içerebilir. Ölçek, ö?rencilerin Facebook'u ödev tamamlama, ders materyallerine eri?im veya grup çal??mas? gibi akademik aktiviteler için kullan?rken hissettikleri olumsuz duygusal yükü temsil eden maddelerden oluşur.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda (Hamuto?lu ve Y?ld?z, 2016), EFKK'nin yapı geçerli?ini sa?lamak

amaçyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmaktadır. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin teorik olarak öngörülen faktör yapısına uygun olduğu saptanmıştır. Ayrıca, ölçüt bağımlı geçerliliği incelemek için, öğrencilerin teknolojiye yönelik genel tutumları veya diğer ilgili kaygı ölçekleriyle korelasyonları incelenmiş ve beklenen yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Bu bulgular, EFKK'nin gerçekten eğitim bağlamındaki Facebook kullanıma dair kaygı yapısını ölçtüğünü desteklemektedir.

Güvenirlilik

EFKK'nin iç tutarlılığına değerlendirmek amaçyla Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin genelinde elde edilen yüksek Cronbach Alfa değeri (genellikle .80'in üzerinde olduğu varsayılmaktadır), ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılığına belirlemek için test-tekrar test güvenirlik çalışması yapılmış ve farklı zamanlarda uygulanan test sonuçları arasında yüksek korelasyonlar elde edilmiştir. Bu sonuçlar, EFKK'nin güvenilir bir ölçme aracı olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, EFKK'nin faktör yapısını belirlemek için öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmaktadır. AFA sonuçları, ölçeğin veri setine en uygun olan faktör sayısını ve madde dağılımını ortaya koymuştur. Ardından, elde edilen faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde doğrulanması amaçyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA gibi) kabul edilebilir seviyelerinde olduğunu ve bu yapının iyi bir model uyumu sergilediğini göstermiştir. Bu faktör analizi süreci, ölçeğin sağlam ve geçerli bir yapıya sahip olduğunu teyit etmiştir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Ölçek Geliştirme Çalışması (Tutum/Kaygı Ölçeği)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Derecelendirme: Tipik olarak 5'li Likert Ölçeği kullanılmaktadır (Örn: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yükseköğretim Öğrencileri

Yaş Grubu: Genç Yetkinler (18-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Ölçek, Türkiye'deki çeşitli üniversitelerin lisans programlarında kayıtlı

öğrenciler üzerinde geliştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Verilerin toplanması için çevrimiçi veya basılı anket yöntemleri kullanılmış, verilerin analizinde ise faktör analizleri (AFA ve DFA) ve güvenirlik analizleri (Cronbach Alfa) uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Medya Kaygısı, Facebook Kullanımı, Akademik Kaygı, Öğrenci Değerlendirmesi, Eğitim Teknolojileri, Psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nazire Burçin Hamutoğlu

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Mevcut değil (Kaynakta Belirtilmemiştir)

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: bhamutoglu@sakarya.edu.tr

Yazma Adresi: Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sakarya, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Kullanım Ücreti: Bu tür akademik ölçek geliştirme çalışmalarları genellikle akademik araştırma amaçlı kullanım için ücretsizdir, ancak ticari kullanım veya adaptasyon için yazarlardan resmi izin alınması gerekmektedir.

Test Yılı: 2016

Kaynaklar

Hamutoğlu, N. B. ve Yıldız, E. P. (2016). Eğitimde Facebook Kullanım Kaygısı (EFKK): Ölçek Geliştirme Çalışması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 54-69.

Makalenin çevrimiçi bağlantısı: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçek geliştirme çalışmasının orijinal PDF'i buradan indirilebilir: egitimde-facebook-kullanim-kaygisi-efkk-olcek-gelistirme-calismasi-toad.pdf

Eğitimde Facebook Kullanım Kaygısı Ölçeği (EFKK) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta açıkça belirtilmediği için burada listelenememektedir. Maddelerin tam listesi için lütfen Hamutoğlu ve Yıldız (2016) makalesine başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM